

Oglas, priposlana itd. tiskaju i raduju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novč. predbrojbu, oglase itd. salje se naputnicom ili pošticom Post. Štendic u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odgovarajuću u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštara, ako se izvana napiše >Reklamacija.

Čekovnog računa br. 847-849.

Telefon tiskare br. 38.

Dogovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mačulja.

U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve polcvnici.“ Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka
o podne.

Nestiskani dopisi se ne vrataju
ne podpisani i ne tiskaju, a
nefrankirani ne primaju.

Predplata za postarinom stoji:
10 K u obče, } 5 K za seljake } u godinu
ili K 5-, odnosno K 250 na
pol godine.

Izvan carvine više poštara.
Plaća je utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h, za
ostali h, koliki u Puli toli
izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se
u Tiskari Laginja i dr. Via
Giulia br. 1, kamo neka se
naslovjuju vaspisima predplata

Hrvati i Slovenci!

Dne 16. aprila 1912. bit će sto godina, da je svjetlo Božje ugledao u seoci Ježenju kraj Tinjana u Istri veliki dobroćitelj naroda biskup Juraj Dobrila.

Citav svoj život posvetio je biskup Dobrila Bogu i narodu. Rodjen i odgojen u krutom siromaštu poznavao je On dobro jada i nevoju našega naroda. Uboštvo i velike duševne potrebe Hrvata i Slovaca u Istri čutio je duboko u svom srcu i nastoju je kao skrhan otac odstraniti ih od Vas i pridici Vas.

Hrvati i Slovenci!

Kad je biskup Dobrila, gorljiv naslijednik sv. apostola, hodao po Vašim selima i gradicima vršeći svoje uzvišeno apostolsko poslanje, budio je Hrvate i Slovence iz tvrdoga sna u kojem spavaju, dizao ih, pa ih pridignuo u vjerskom i narodnom pogledu. Napisao je lijepi molitvenik „Oče, budi volja Tvoja!“ da Vas upuli k Bogu, od koga dolazi svako dobro.

Kad je našu Istru pritisnuo glad, kupovanio je našem narodu u više navrata hrana, da ga nasiti, a da uzmognete svoju djecu izučiti i odgojiti u katoličkom i narodnom duhu, študio je novčić po novčić i prišedio lijepu svetu koju Vam je ostavio zadovoljavajući se s najnužnijim.

Zivo je želio, da se u Pazinu osnuje konvikt, kamo da se zaklone od tjelesnih i duševnih nepogoda Vaša djeca, dok su na naukama. Njegovo je plemenito srce velikom ljubavlji ljubilo Hrvate i Slovence, a tu ljubav do njih pokazivao je rječju i djelom, zato Ga je narod ljubio kao milog i dobrog oca, zato Ga i Hrvati i Slovenci još sada nose u srcu i pameti i hvale Božjoj providnosti, koja im je dala u danima stiske jednoga Jurja Dobrilu.

Potpisani odbor u sporazumu s narodnim zastupnicima i drugim rođodubima ustanovio se je u svrhu, da se pobrine za što bolju i ljepiju proslavu stogodišnjice na rodjenju biskupa Dobrile u duhu katoličkom i narodnom, pa Vas Hrvate i Slovence ovime pozivlje, da se sinovskom svojom zahvalnošću odužite velikom našem dobroćitelju.

Podignite mu čedan mramorni spomenik, složite mu na slavnu uspomenu spomen-knjigu, širite u duhu prvoga našega prosjelitelja znanje, prosjetu i ljubav u najšire slojeve našega naroda i dajte darak za „Dječki Dom“ u Pazinu!

Dan 16. aprila neka bude za čitavu Istru, kuda bivaju Hrvati i Slovenci posvećen uspomeni i slavi Jurja Dobrile, ne bi li slaveći velikog pokojnika i njegove rođodubne čine i namisli pokročili živje i ssegurnije k boljoj budućnosti!

Slava biskupu Jurju Dobrili.

Odbor za proslavu stogodišnjice rođenja biskupa Dobrile:

Predsjednik:

Anton Kalac,

prep. nadžupnik u Pazinu.

Josip Bačić,
tajnik.

Odbornici:

Ante Andrijić, Šime Červar, Josip Grašić, Dr. Šime Kurelić, Liberat Sloković, Dr. Gjuro Červar, Šime Defar, Josip Križman, Franjo Novljan, Dr. Dinko Trinajstić, M. Zgrabić.

Težak položaj u parlamentu.

U Beču dne 18. novembra 1911.

S mnogih strana parlamenta očekivalo se je željno promjenu vlade. Poslednji govor bivšeg ministra predsjednika bar. Gautscha bio je ogorčao većinu njemačkih zastupnika, poglavito članove njemačke narodne svezke te socijaldemokrate, koji su, jedni i drugi već za govoru ministra predsjednika svoje negodovanje jasno izrazili. Prve je pogodio time, što je izjavio, da se bez zastupnika českoga naroda neće vladati i da je na ministarskim stolica mjestu za svaku stranku i za svaku narodnost, dočim je drugje uvrijeđeno time što im je dobačio, da se on neplasi uljevinu izkaza i izgreda.

Medutim ni promjenom vlade nije se položaj nu bolje nista promjenio. I novi ministar predsjednik grof Stürgkh okusio je već prvim svojim nastupnim govorom svu gorenju svoga položaja. Njegova izjava naime, da on, dotično vlada, nebi mogla provesti zaključke parlamenta glede uvoza argentinskog mesa, jer da bi to bilo proti utamčenju s Ugarskom izazvalo je veliku protimbu. Upravo ta izjava, ogorčila je većinu stranaka parlamenta, koje se čute skraćene u svojem pravu, da ne može naime vlada preći i preko zaključaka parlamenta. Tom izjavom ali pogoršao je ministar predsjednik položaj svoje vlade, jer su bili odlučili napustiti vladu i one stranke, koje njoj bijahu inače sklene.

Svojim ogorčenjem dali su odziv prvi članovi odbora za skupotu mesa i živeža za njima i članovi finansijskog odbora. U prvom odboru bio je stavljeno predlog, da se izrazi vladi zbog rečene izjave ne-pogodovanje a isto se je čak tako daleko, da se je već govorilo i o tom da bi imali svi članovi odbora dati ostavku. U finansijskom pak odboru nije dapaće ni mogla započeti razprava o poreznim predložima, jer da je občeniti položaj nejasan a sama vlada da nema za sebe većine parlamenta.

Osim toga ustaše zastupnici pojedinačni stranaka i proti tako zvanom junctum t. j. predlogu vlade, daako se ima urediti beriva ili plaća činovnika, valja također vladiti dozvoliti nove poreze. Jednaka je također potreško i glede samog uređenja činovničkih plaća, jer se ovi sa mrvicama neće da zadovolje dočim tvrdi vlada, da ne visoke zahtjeve nemaju da pristane — jer da neima novaca.

Radi svega toga pronašao se je u parlamentu glas, da će vlada zasjedanje parlamenta odrođiti na dulje vrieme, ili da

će ga raspustiti, te svoje osnove na temelju zleglasnog §. 14. provadjeti. I bilo bi možda do toga došlo, da se vlada sama neplaši potreško, koje bi tim nastale. Bez delegacija nemože naime riešiti skupnog proračuna, u kojem će biti ogromne stave ke za vojsku i druge državne potrebe, a delegatii nisu jošte izabrani. Bez parlamenta nemože provesti velika finansijska pitanja, koja moraju biti redovitim i ustavnim putem riešena.

To je i ponukalo ministra predsjednika na to, da ublaži svoju prvu izjavu glede uvoza argentinskog mesa. Povrh toga odlučio je da će žrtvovati ministra finansija Dr. Meyera, koji se je protivio zahtjevima činovnika i željezničkih namještenika o uređenju njihovih plaća, o redovitom pronaknjuću itd. Da pako barem ponesto udobrovolji Poljake i Čehu, nakanje je povjeriti mjesto finansijskog ministra sadašnjem poljskom ministru zemaljaku i upravitelju ministarstva poljodjelstva vitezu Zaleskomu a mjesto ministra poljodjelstva českemu strukovnjaku i bivšemu ministru poljodjelstva prof. Brašu. Ministru zemaljaku za Galiciju imao bi postati jedan član poljskog kluba i to član poljske pučke stranke. Na taj način — reč bi, da je za sada kriza riesena i da će ovako sastavljena vlada dočekati proljeće buduće godine.

U ostalom u Austriji nemože se na dugo unaprijed ništa proracunati, jer su rijedko u kojoj drugoj državi tako česte promjene u političkom životu, kao što baš u Austriji.

* * *

Iz carevinskoga vieca.

U Beču dne 19. novembra 1911.

Skupoča mesa.

Utork započela je u državnom saboru razprava o skupoču mesa odnosno razprava o izvještaju odbora za skupoču. Taj je odbor putem svoga izvještitelja predložio, da se dozvoli u Austriji uvoz argentinskog mesa radi sveobede vladajuće skupice domaćeg mesa i jer bi argentinsko meso mnogo jestinije bilo. Prigovori o kakvoj zdravstvenoj pogibelji da nemože biti, jer to meso pregledavaju na licu mjeseta službeni veterinar i jer se takovo meso uvaža već 15 godina u Englezku više godina u Švicarsku a u najnovije doba i u Italiju pa mu nije do sada nigdje se zdravstvenog gledišta bilo prigovora.

Izjava ministra predsjednika.

Nakon izvještitelja uze prvi rječ ministar predsjednik, koji reče, da se sadarsna vlada drži programa njezine predstavnice u pitanju pomnoženja zemaljskih proizvoda i glede olakšanja preneta između onih koji prodavaju i koji kupuju.

Sto se tiče pitanja uvoza argentinskog mesa — reče — da stoji vlada na istom stanovistu, na kojem je stojala i prvašnja vlada drži programa njezine predstavnice u pitanju pomnoženja zemaljskih proizvoda i glede olakšanja preneta između

ključeno. To da neznači, da smo odvisni od Ugarske (jer Ugarska ne dozvoljava uvoza argentinskog mesa u Austriju) nego podpunu jednakost i ravnnopravnost. Pregovori sa ugarskom vladom glede uvoza tog mesa, koji bijahu prekinuti, da će se nastaviti te se nada, da će ugarska vlast na lojalno postupanje austrijske vlade, ovoj doći u susret. Konačno izjavi, da vlada ne bi provela eventualnih zaključaka parlamenta, koji bi se protivili njezinim nazorima. Radi toga moli da parlament odkloni oba predloga odbora za skupocu jer da se isti protive vladinom „pravnom“ naziranju.

Za čitavog govora ministra predsjednika vido se je poklika i prigovori a na koncu govora trajala je vika i buka proti ministru predsjedniku zbog njegovog izjave, da bi vlada prešla na dnevni red i preko zaključka parlamenta. Ministar predsjednik sjedio je blid kao smrt dočim su na njega sa svih strana letile streljice oštreljivog.

Položio je mandat dugogodišnji zastupnik u bivši načelnik njemačkih kršćanskih socijala Dr. Ebenchoch. U pismu na predsjednika državnog sabora kaže, da ga sili na taj korak slabo zdravlje.

Dr. Ebenchoch, koji spada medju poslanike Niemce, bio je neko doba pod ministarstvom baruna Becka ministar poljodjelstva.

U sjednici od Četvrtka uzeo je prvi rječ hrvatski zastupnik Biankini iz Dalmacije, koji je u uvodu oštiro odsudio „pravne“ nazore ministra predsjednika glede uvoza argentinskog mesa. Govornik mora da osudi politiku, koju vode Madjari, koji su doveli pitanje gradnje hrvatskih željeznic sa pitanjem uvoza mesa u Austriju. Prelazeći na nove poreze, reče, da toga narodi ne će moći da podnesu pa neka vlast da umanji suvišne troškove.

Stolvenski zastupnik Dr. Krc obrazložio je znansvenim načinom razloga sadašnjoj skupoci, koju izazivaju bogatstvo i društvo, koja izradjuju surove proizvode te ih zatim preskupo razprodavaju. Iza njega progovorio je uprav. minist. poljodjel. vit. Zaleski, koji je nastojao vladi obraniti, da ona nije mogla glede uvoza argentinskog mesa drugačije postupati, nego sto je postupala. Ako bi vlada drugačije postupala — reče — ugroženi bi bili gospodarski interesi Austrije baš na području obrta, od česa živi najveći dio radnika. Na koncu prepriču, da netreba jaz, koji postoji između gospodara i radnika proširiti, nego valja jedne i druge složiti u jednu blagonsnu ciljinu.

Nastarak rasprave o skupoči.

U petak je nastavljen razprava o skupoči, za koju su govorili zastupnici Dr. Rosner, Vaček i Schraffl. Češki agrarac zast. Vaček preporučio je medju ostalima umnu gojitbu morske i vodne ribe kao

važni i zdravu hranu za sve slojeve stanovništva. Poljski zastupnik Dr. Rosner dokazuje, da je nestaća domaćeg mesa samo prolazna te da se u tom pogledu nesluži pustiti u međusobnu borbu radnički i poljodjelski staleži, jer bi odatle jedni i drugi štetovali. Kršćanski socijal Schraffl naglaši kako bi konkurenca argentinskog mesa pogibeljno djelovala na domaće marvogoštvo koje predstavlja ogromno bogatstvo od četiri milijarda kruna.

Pitanje talijanskog sveučilišta opet odgođeno.

U prvoj sjednici proračunskog odbora stavili su talijanski zastupnici Dr. Conc i barun Malfatti predlog, da bi se u tom odboru riješilo najprije pitanje o ustrojenju talijanske pravne fakultete.

Naši su zastupnici govorili proti tom predlogu i on je pao sa 26 proti 20 glasova. I tako je rješenje tog talijanskog zahtjeva opet određeno na nedogledno vrijeme. Radi toga se talijanski liberalni zastupnici prividno srde grozeci se vladu s opozicijom, ali oni će se brzo umiriti te opet u vladin jaram stupiti.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Barabe na poslu. Talijani ne propuste ni jednu stvar, pa bila ta i žalostna po nas Hrvate a da se o nas na svoj način, ko barabe, ne očešu. Tako u jučerašnjem glasilu puljske kamorre, pod naslovom „prilike u Pazinu“, upotrebljuje i smrt jedinica-sinčića načelnika pazinskog Dra. S. Kurelića, koju hoće neka pokvana duša da prikaže političkim izkazom. Taj baraba prikazuje u tom članicu također tobož nesnosne prilike po Talijane u Pazinu, koje da počinjaju tamošnji Hrvati na Talijanima. Sve to iznaša u proračunanoj namjeri, jer znade vrlo dobro, da su svim tučnjavama, napadajima, ubojstvima i drugim zločinačkim nedjeljima prvi i glavni krive i uzročnici pazinski talijanski barabe. Ta personifikacija perverznosti i pokvarenosti, pazinska talijanska čelđad, ti ubličeni bruti svake nedjelje poduzimaju izlete u bližnju našu selu i tu pijučujući počinjaju svakojaka nemoralna, životinjska djela, kojih se ti između ljudskog roda nimalo ne stide. Idu dapade tako daleko te napiju po koju domaću fukaru, kojih se u svakom mjestu nadje, te onda istu nagovaraju na svakozlo, što li vinom i gnjusnim rječelinama pazinskih baraba pozivreni, bezvjesno i počinjavaju. Odatle ludečjave, prosti napadaji ostrim orđejem i dr. Sve te opatične htjeli ti sada ti izrodi svaliti na Hrvate.

Najžalostnije je pak pri svemu tomu činjenica, što svu tu pazinsku talijansku gamad vode u hrvatska sela vodje, tobože kulturni ljudi. Državne i občinske vlasti imale bi poprimiti najstrože mјere i zabraniti te barabake izlete pazinskih Talijana u naša mirna sela, da se time zaprijeti kvarenje i tirenje talijansko-kulturičnih općina u našem narodu. Nas narod je po naravi svojog miran i krotak, te ga pokvariti na to navedu samo i jedino talijanske barabe iskvareni do morga u svojim gradskim spelunkama.

Ako ti barabe zele praviti izlete, nek zlete do Tripolisa, da tamo pomognu svojoj „kulturnoj“ bratljici provadati svoja „kulturna“ djela na arapskim tenama i djeci.

Kazalište predstave u „Pućkom Domu“. Krug socialnih znanosti u Puli sklopio je ugovor sa talijanskim kazalištem družinom Ida Torricelli za priredjene niz predstava u kazališnoj dvorani „Pućkog Doma“ (Casa del Popolo). Prva predstava je 25. t. m., a ostaleće slediti sve do konca marta buduće godine.

Uprava socijalističke stranke pobrinula se dovoljno za proučku i zabavu svojih prijatelja talijanske narodnosti; a kako se pobrinula za svoje pripadnike slavenske narodnosti, koji u većini sačinjavaju socijalističku stranku u Puli? Valjda ne potiču talijančivanjem i sa talijanskim predstavama.

Vratiti oteto siromaku. Prosloga tjedna ukradoše Ivanu Poropatu željeza, čuvaru i njegovom bratu do sada nepoznatim topovi kod Barbarice 50 komada ovaca. Žlikovički počinje tim nedjeljom sirovinsku veliku stetu, što im oteće time skoro sav imetak.

Preporučamo svim dobrim ljudima, da pomognu pronaći te lopove i prijave oblasti, da se tako povrati tako reku jedino vrlo prehrane siromašnoj braći Poropatu.

Premještonje u političkoj službi. Namjestnički perovodja g. Dr. Fran Vodopivec premješten je sa c. k. kotarskog poglavarnstva u Tolminu kot. poglavarnstvu u Pulu.

V. soči gosti na Brioni. Jutro je dosao na Brioni na kratki boravak nadvojvoda Karlo Franjo Josip sa suprugom nadvojvodkinjom Zitom.

Izbori za trgovacku komoru. Dne 31. decembra t. g. imaju se obaviti ponuditbeni izbori devetorice članova trgovacke i obrtničke komore u Rovinju.

Šafti kod Barbana. Javljamo Vam da smo napokon dobili za naše selo narodnog svećenika u osobi vč. Cecinovića. Ostavio nas na našu radost poznati Talijan don Toncovich, sin doduse hrvatskih roditelja, a potalijančen u koparskom kontekstu. Don Toncovich je dosta pokvario talijanstom i latinstom u našoj crkvi uvedši mnogo i mnogo nama tudižih novotvorija, tjerajući gdje god mogao hrvatski jezik iz crkve. Otišao je, da nam se ne povrati više, a ostavio samo zlu spomen i odpraćen željom: ni lebe ni zla ljeta.

Na našem je sada novomu dužobržniku da popravi što je naš narodni protivnik pokvario i da povrati narodu što mu je nepravdno i okrutno otelo u crkvi. Tom mislu i željom srdaćeno pozdravljamo vč. Cecinovića, te se čvrsto učamo da će naša očekivanja biti izpunjena!

Lošinjski kotar:

Vjenčanje. Dne 16. studenog vjenčao se g. Antun Blečić, ravnajući učitelj državne škole u Cresu sa gdjicom Marijom Opatić. Toj su veseloj zgodbi prisustvali gospodci hrvatska cresačka; budioći narodne svijesti i čvrsti stupovi, temelja na kojem je cresački kopac počeo graditi hranu prosvjetje i slobode iz nazeljnog tudjinstva.

Cestitamo mladencima i na častnom posjetu cresačkih prvaka.

Iz Unija. Prigodom vjenčanja Agafe Radoslović i Dinka Haljica sakupilo se na predlog Antuna Haljica za družbu 741 kruna.

Krčki kotar:

Novo dražđe. C. k. namjestničto u Trstu potvrdilo je pravila novoga društva: „Hrvatski Školski“ sa sjedištem u Novoj Baski.

Parobrodarska sveza s Vrbnikom. Saznajemo iz pouzdanog vrela, da je ratnoljetivo „Austro-hrvatskoga“ parobrodarskoga društva u Puntu pregovaralo sa pomorskom vladom u Trstu medju ostalim i gledje parobrodarske sveze između Vrbnika-Sile i Crikvenice, i da je postignut sporazum. Olinosan sporazum potrebuje jošter potvrdu ministarstva finansije i imade ga odobrili glavna skupština Austro-hrvatskog društva koja bi se imala sazvati u mjesecu prosincu t. g.

Nadamo se, da će toli ministarstvo potvrditi zaključak sporazuma koliko će isti biti po dionicarima društva prihvaten i tako će pruga Vrbnik-Sv. Marak-Slo Crikvenica stupiti u krijeput sa 1. siječnjem 1912. Za olakšati promet sa robom između Rijeke i Vrbnika, Sv. Marka i Sile, če se pruga za sad produljiti jedan put na tječan do Rijeke.

Voloski kotar:

Muzikalno-deklamatorna zabava. Redoljubna naša mladež u Lovranu priređuje u nedjelju dne 26. o. m. u 8^{1/2}, s. u prostorijah kavane Huber veliku muzikalno-deklamatornu zabavu. Ova bi zabava imala nadoknaditi onu zabavu, koja bijaše ljeti uređena kao narodni blagdan na korist naše „Družbe“ a nebjije moguće priredititi ju na otvorenom radi ne-povoljnog vremena. Toga radi nuda se odbor da će sadašnju zabavu posjetiti sva ona društva i pojedinci, koji su bili obećani posjetiti redoljubnu zabavu. To su i dužni s narodnog gledišta, jer se naša mladež u Lovranu ima da bori sa dočinim izrođim i doklaćenicima, koji bi ovom gradu htjeli silom narinuti čisto talijanski značaj. Program zabave je tako ponovo sastavljen, da neće zaista nitko pozaliti ni truda ni nezadatog troška ako se onaj dan potradi u kolo pozrtvovne naše mladeži u Lovranu.

Ispiti osposobljenja u Kastvu. Danas donosaćemo imena kandidata, koji su kod c. k. povjerenstva za ispite osposobljenja za pučke i građanske škole u Kastvu bili osposobljeni za pučke škole: 1. Brdar Jakov (učitelj u Rovinjskom selu), 2. Čiković Ante (Mune), 2. Fecchin Petar (Pazin), 4. Jelenčić Matko (Lovran), 5. Jerišić Marija (Pazin), 6. Puhar Josip (Veprije), 7. Šabalja Ante (Pula-Sijana), 8. Šepić Vinko (Opalija), 9. Šorić Ivo (Lošinj), 10. Sušić Ester (Mošćenice), 11. Supljina Josip (Pomer), 12. Uježić Fran (Zamet), 13. Vivoda Ivo (Vrh), 14. Zlatić Ivo (Tinjan). Položiće jošto sretno napose ispit: 1. Brdar (talijanski kao predmet), 2. Fecchin (talijanski), 3. Puhar (njemački), 4. Šabalja (talijanski), 5. Šepić (talijanski i njemački), 6. Šorić (talijanski), 7. Sušić (talijanski), 8. Supljina (talijanski), 9. Uježić (njemački), 10. Zlatić Marko (njemački i vjerouau).

Pazinski kotar:

C. k. hrvatska gimnazija u Pazinu. Na ovom zavodu ispravljeno je mjesto namjestnog učitelja za zemljapis i povijest. Kandidati ispitani iz stenografske imaju prednost; nastup službe 29. novembra.

Predavanje u Pazinu. Dne 25. 1. m. predavat će u „Narodnom Domu“ u Pazinu g. N. Petrović: „Utisci iz Svicarske“. Početak u 8^{1/2}, s. u veler.

Koparski kotar:

Buzet—Sv. Martin. Održanje društva „Zemljoradnička Prosvjeta“ započinje ove zime napelo da radi među članovima na polju prosvjetje. Članovi dolaze u društvene prostorije velikom broju, te započelo se poučavanjem o raznim granama unogog gospodarstva. Ali, nade je, da će se začlaniti i novih članova, jer društvena je glavna svrha da uzgoji što više zemljoradnika, koji će biti na diku svom stalištu. Ne bi smio da bude u nas niti jedan roditelj, koji nebi se začlanio, te svoju djecu uputio, da stupe u kolo tog televažnog seoskog prosvjetnog društva.

Osobito u zimljje doba, gdjeno su dugi noći, i nadu svih oni, koji su sršili pučku školu, lijepu priliku, da ne zaborave ono što su u školskim klupama naučili; paće mogu kojesta korisna dalje naučiti, što će im kašnje u životu biti od neprocjenjive vrijednosti. Društvo dolazi više dobrih novina, ima vrijednih knjiga, a k tome i članova, koji požrtvovno rade, potičući na složan prosvjetni rad. Mnogo su već društvo materijalno pomogli č. g. Mate Kurelić Župeupravite i g. Draščić Jakov c. k. kot. Šumar, koji marno radi i na intelektualnom polju u našem narodu. Sam naš ovdješnji narod može posvjedočiti, koliko mu dobra taj čovjek narodni učinio. A on i može vrlo mnogo djelovati kod prosvjetljivanja našeg zemljoradničkog pučanstva, jer među njim se uzgojio i učrasao. Bolje, nego li jedan po jedan od naše inteligencije poznaje dusu našega puka. Zna gdje je slaba strana i crna točka u životu našeg zemljoradništva, a to je neophodno potrebito, da se uzmognye zle strane odstranjivati, a dobre među nas presadjivati. Mi Svetomartinci, dužni smo, da mu za njegovu požrtvovnost izkažemo najveću čas i zahvalu. Dao Bog, da bi više njih slijedilo njegovu stazu u voditeljicu; jer tada bi stiano došao čas, kad bismo mogli kazati, da smo postigli ono, za čim težimo! Kad toga treba da svi u radu sudjelujemo, ko pčeće radilice, a osobito mi zemljoradnici!

Franina i Jurina.

Fr. Zađ se ono tuži lovrenski doteplji na društvo za dacijs na meso i vino u onem kapitanate?

Jur. Gre mu po glave da nemore malo zagrznuti.

Fr. Ah! Nojbrže se još spominje kako je ono on i njegov pokojni kumpaon grizal va puljsken konsorcije.

Jur. Onda ga ni kušenja bolela, da s ten trpi komut i provincija.

Fr. Dragi ti, on je svoju kušenju već odavna poslal va pentijon.

Razne primorske vesti.

Telefonski spej lutre sa Dalmacijom. U ministarstvu trgovine izradjena je osnova za telefonski spej Dalmacije sa letrom i time sa ostalim zemljama monarhije. Po toj osnovi podmorska tica neće vezati istarskog kopna s Dalmacijem izravno, već će sa jedne točke naše pokrajine

Kastavak u prilogu.

izpod mora preći na prvi bližnji otok i tako napred dijelom po otocima dijelom izpod mora biti će Istra telefonski spojena sa Dalmacijom. Na toj će način moći i koje od mjesta naših otoka zadobiti telefonski saobraćaj. Provedenje te osnove stojalo bi kako čujemo oko 700.000 K.

5000 kruna za Dražbu. Kako namjavlja Ravnateljstvo Družbe sv. Ćirila i Metoda na Istru, podario joj je jedan dobročinitelj koji ne želi, da mu se znade za ime, posredovanjem g. Peroslava Paskovića Čikare, tajnika trž. obrt. komore u Zagrebu 5000 (pet hiljada) kruna u govorom novcu.

Jedna sedamdesetgodišnjica. Zasluzni i revni c. k. dvorski savjetnik i zemaljski školski nadzornik u miru presvj. g. Anton Klobadić vitez Sablađoki, rodom iz Klodićev na Mletackom, slavio je prešlog ponедjeljka svoju sedamdesetgodisnjicu. Odlični ovaj nastavnik poznat je svima nama starijima Širom Istre, te se može reći da je bio jedan od prvih koji je pomogao širiti luč prosvjetne u našim riedkim školama, osobito u ono tomno vrijeme, kad su naše škole mačuhinskim postupkom zem. i drž. školskih oblasti bile još u povoju.

Mnogobrojnim čestilkama i željama da za Bog uzdrži još dugo čila i krepka pričujuće se iskreno i naše uredništvo.

Uplit zastupnika Mandića i drugova. I sjednici carevinskoga vijeća od dne 17. v. m. uložio je zastupnik Mandić sa državima interpelaciju na ministra trgovine radi uredjenja postojećih nezdravih odnosa na c. k. poštansko brzojavničkim uredih Primorja u obče. Interpelanti traže od ministra, da se na svim c. k. poštansko-brzojavnim uredima Primorja već jednom provede državni temeljni zakoni, osobito što se tiče jezikovne ravnopravnosti obzirom na nadpise, poduke, oglase, tiskalice itd. i da se u buduće neprima u c. k. poštansko-brzojavnu službu osobe, koje nisu i jezikovno sposobljene.

Ako nam dopusti prostor lista doneti ćemo u cijelosti tu interpelaciju.

Klub hrvatskih i slovenskih akademika u Zagrebu izabrao si je za skolsku godinu 1911. i 1912. sliedeći odbor:

Predsjednik: Rajko Šestan pravnik; podpredsjednik: Matko Gregorić pravnik; tajnik: Marko Lekić; blagajnik: Srećko Zuglić pravnik; knjižnicař: Martin Kiunić pravnik; odbornici: Mijo Dekić pravnik i Dušan Bunc pravnik; pregledaoci računa: Marko Ružić pravnik i Vidoja Jakov pravnik.

Javljamo ujedno, da je taj klub preuzeo razprodaju „Dražbinih bilježi“ te ga i u tom pogledu preporučamo sl. občinstvu.

Krvljava brojenja pučanstva u Gorici. Sada je konačno poznat definitivni rezultat brojenja pučanstva u Gorici. Goricki magistrat je pri zadnjem brojenju pučanstva pronašao 17.856 Talijana, 6653 Slovenaca, 2077 Niemaca i 152 drugih Slavena. Rezultat pak je revizije, koju je provela vlada, kako javlja Soča, je slični: Talijana 14.720 (-3136), Slovenaca 9819 (+3186), Niemaca 2040 (-37), drugih Slaveha 186 (-34).

100 kuća prodaje se u Ločniku (Gorica). Hrvati naseljavaju se u Ločniku. Prinamno od predsjedništva „Slovenske Straze“. Mnogi nezna, gdje da sebi ustanovi u budućnosti novi dom. Sviima onima koji imaju takve ruke, kao i onima koji rado kupili vlastiti dom, preporučujemo, da se nasele u Ločniku.

Ovdje će prodaje do 100 kuća sa raznim zemljistom. Za 700 kruna dobije se kućica, staja i nesto zemljista. Dakako za

više novaca dobiješ veće i ljepše, kako poželis.

Da se ovdje toliko kuća prodaje, razlog je u prvom redu, jer je ovdje ne pučanstvo veoma rasipno. Ples, zabave, muda prokletstvo je, koje ih je zavelo u propast.

Molimo, da se nasele u Ločniku Hrvati kremenita značaja. Bože nas sačuvaj izdajica, koji bi se prodali Talijanima.

Stabića i kukavica narodnih ne trpimo ovdje, jer nam taki neznačajni način više stete i stramote, nego Talijani. Zato su nam samo značajni i u narodnom pogledu odlučni seljaci, obrtnici, zanatlije i radnici dobro dosli! Slovenci u Ločniku s veseljom će vas primili u svoj krug. Za potrebu razjašnjenja izvolite obratiti na uredništvo „Novega časa“, ili na Josipa Pintala, posjednika u Ločniku broj 212 (Goriško).

Promjena spedičionog i komisionog društva „Balkan“ u dioničko društvo C. k. namjesništva u Trstu dozvolilo je, da se počnu predradnje za promjenu posmenutog društva u dioničko društvo sa glavnicom od K 500.000. Kako nam sejavlja, to je bila cijela glavnica podpisana i u gotovom uplaćenom, te se vodi posao „Balkana“ već počeo od 1. srpnja t. g. za rčenim dioničkog društva.

Posao „Balkana“ se je u zadnje vrijeme vrlo ljepe razvio, glasom bilance iz našao je ukupni promet minule godine preko 20.000.000 kruna. „Balkan“ imade svoju podružnicu u Ljubljani, koja je preuzećem tvrdke Škerl postala prvim odpremđenim Ljubljanskim Centralom. „Balkan“ imade svoje poslovnice u Trstu Riva Grunuta 14, imade više prikladnih sudbi skladišta u gradu i u slobodnoj luci, te uživa podpuno povjerenje. O razvoju „Balkana“ svjedoči takodjer, da zaposluje danas 32 činovnika. Preporučamo ovo posudzeće najtoplje interesovanim krogovima.

Zestoka ali Iskrena i Istinita opomena. U kraljevini Italiji počeli su se socijaldemokrati gledati vojne u Tripolisu u dva tabora. Jedan i to veći dio njih bio je već s početka proti toj vojni, dokim se je manji dio njih izjavio za vojnu. Prvi su u obče sa hajduskog stanovista proti svakoj vojni doček su drugi bili za ovnu vojnu, jer da će se za talijanske radnike i u obče za njihove izseljenike otvoriti novih zemalja, gdje će moći zaslužbe za obstanak. Jedan od pristasa ove manjine i to jedan od prvaka zastupnik i novinar de Felice nalazi se kao vojni izvjestitelj svojih novina u Tripolisu. S njim je nedavno došlo u prepuknu glasilo većine, hst „Avanti“, koji dovrjuje svom bivšem surdrugu ovakvo: „Zar neuvidjat, drža de Felice, da se nalazi na slabom putu. Košto bi bolje bilo, da se vratis natrag u domovinu, te da se radje boris na delu jugotalijanskih biednika, koji nemaju kruha, svjetla ni spoznaja. Ovdje je druge do Felice. Tripolis, ovdje, gdje neima škola, resti, pitke vode, svjetla, zdravstva, gdje su gospoda jedini posjednici, gdje su pokrajine kao postupje za kojima li težiš; ovdje, gdje misle nebiti i zarobljeni ljudi, da je uzrok koleti u otoranom rođenjem, i kop, što se tako praznovjerja, nezostajati baš mista za Turcima, koji hoćemo mi da prosvjetlimo sa topovima! Kad bude jednom naša domovina u vremenu prosvjetljena i velika, tada će još uvjet biti vreme, da mislimo na proširenju politiku naseljiva. Danas snaci to sloboda na domovinu, sloboda na vojvodstvo!“

Evo, ovako suđi potomstvo Tahjan o putovima talijanske vlade, koja hće da umara lobot prosvjetu u ludje pukratne doček zaputu doma svoj vlastiti narod u dubokom netrajanju i u groznoj bresi i nevolji.

Talijansko-turski rat. U Tripolisu su

Svoj k svomu!

Novo! Novo

Svakovrsne

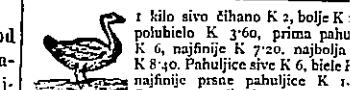
Igracke za djec

dobivaju se u knjižari

I. Novaka - Pazin

Svoj k svomu!

jeftino česko perje za poste

1 kilo sivo čehano K 2, bolje K 1 polubiele K 3-60, prima pabu K 6, najbrže K 7-20, najbolja K 8-40. Pahuljice sive K 6, biele F najbrže prste pahuljice K 1. Gotove postele iz gustog crv Juleta, i tušan 180×16 cm po K 10, 12, 15, 21; 200×140 cm po K 13, 15, 18, 21; i van 80×58 cm po K 3, 3-50, 4; 90×70 cm po K 3, 5-50, 6; trokomadni štamci iz strune za 1 po K 27, bolji K 33. — Razasilje franko pouze od K 10 napred. Dozvoljena promjena: ako nesvidja, vrada se novac. Uzorci i cijenici bad.

**Artur Wollner, Lohes, 259
kod Plznja (Česka).**

Družbine svieće!

Preuzeo sam zastupstvo za Istru slinskih svieća od kojih dobiva korist druž sv. Ćirila i Metoda za Istru. Od ove 8 dine unaprije imam u zalihi sljedeće vrsti:

„LADA“ najbolja vrst stear. svieća à K 9- po 100 znamota.

„DANICA“ druga vrst à K 75- po 1 znamota.

„VESNA“ treća vrst à K 58- po 1 znamota.

Ciene razumievaju se postavno na k ladvor ili parobrod u Puli, uz gotovo 2% popusta ili na tri mjeseca počeka.

Lacka Križ - Puli

PEČATE

Iz GUME izrađuju
tiskara

Laginja i dr.

Via Giulii 1. - Pula - Via Giulii 1.

nastupile kiše i vjetrovi. Prolomi su obala na duevnom redu. Za Talijane, neviđene takovoj klimi, ovo je muka i pokora. S jedne strane ovo, a s druge strane klera, ne daju Talijanima napred. Vijesti o kakovim novim krvavim važnijim sukobima u Tripolisu za sada nema. Gledi talijanske pomorske akcije u Egejskom moru javlja se, da je protest vlasti u Rimu protiv eventualne akcije talijanske mornarice u Egejskom moru, imao uspjeha. Vlasti zahtjevaju, da rat ostane ograničen na Tripolis. Rusija i Englez su naročito energično prosvjedovale. Vlasti se naime boje, da bi u prolivnom slučaju, moglo iskočiti dardanskog pitanja, a to bi moglo imati nedoglednih posljedica. Talijanska je vlast na to vlasti uvjerila, da će predviđeno izostati svaki talijanski napadaj u Egejskom moru.

Jedan veteran koji je služio pod trim carevina. U ugodnom gradiću Kranju u gornjoj Kranjskoj živi možda najstariji veteran čitave austrijske vojske, koji se je rodio za doba Francuskih ratova, te je služio pod trojicom careva. Ovaj je sijedi veteran, imenom Fran Kosmač, bio po zanatu pometać cesta te uživa maleni carski milodar. On, još uvijek krepki stari sluga svojih gospodara, rodio se 2. XII. 1811. u Obergamsingu u Zapi Sv. Martina pod Velom Golicom kao francuski gradjanin velike Ilirije. U godinama 1831—1843. služio je on kao vojnik u domaćoj pukovniji br. 17, tadašnjoj knez Hohenlohe-pukovniji pod maršalom Radetzky. Otpušten od vojničke službe dobi Fran Kosmač g. 1844. mjesto cestnog pometaća u Tržiću, jednom obrtnom trgovишtu pod Ljubeljkancem. Ovu službu obnašao je 43 god. na popuno zadovoljstvo njegovih poglavara; međutim bio je on čitave dvije god. zamjenikom cestnog nadglednika. Za njegovo preko 50 godišnje polivalno službovanje bio mu je podijeljen srebrni križ za zasluge, kojim je bio okidjen 1. 5. 1886. Od g. 1887. živi ovaj starac u mirovinu kod svog zeta Kikela u Kranju na Kranjskom. Ovaj u stoljet godini života nalazi se starac je također najstariji stanovnik Kranja. Taj stogodišnji veteran i danas je još uvijek prijatelj lozinčeve dobre kapljice košto je prije bio za mladjih god. Punih 20 g. uživao je mirovinu od 54 fl. dnevnicu, tek zadnjih trih godina bude mu ista povisena na K 1-08.

Da je njemu teško s ovim malenim dohdakom svoje zadnje dane života proživjeti netreba niti spomenuti. Odkle da on pisteći potrobiti novac za dostojan sprovod? Dobrotvor mogli bi — učiniv dobro djelo — priteći mu u pomoć mlodarima, e da ovom stogodišnjem, još krepkom, ali sada zalibog oslikipljenom starcu ublaže zadnje dane života. Milodari se salju: Gj Kikelu, limaru u Kranju u Kranjskoj.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrata zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesecnu otpлатu te prima uloške, koje ukamačuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Raspis natječaja.

Raspisuje se ovime natječaj na treće sistemizirano mjesto općinskog pisarnika ili kanceliste, koji će biti dodjeljen upravnom vijeću porezne općine Pazin, sa godišnjom plaćom od K 1800.—, plativim antecipatno u jednakim mjesecnim obročima, i sa pravom na mirovinu polag organičnog pravilnika i službene pragmatike te polag zemaljskog zakona od 12. 8. 1907. br. 42 l. z. z.

Molitelji na ovo mjesto moraju dokazati, a) da su svršili sa dobrim uspjehom najmanje pučku školu te da su prakticirali sa dobrim uspjehom barem tri godine u jednom općinskom uredu Istre ili u uredu koje druge javne vlasti ili kod c. kr. bilježnika ili kod odvjetnika, b) da poznaju u pismu i govoru hrvatski i talijanski jezik, c) da su austrijski državljanici, d) da su stari barem 20 godina, e) da su fizično zdravi i f) da su neporodična glasa i ponašanja.

Molbe imaju se podnести potpisanimu do 10. decembra t. g. inclusive.

PAZIN, dne 14. novembra 1911.

Glavarstvo općine

Glavar općine:

Dr. Kurelić.

WWWVVVVVVVVVVVVVVVVVVV

Gospodja

koga drži do zdrave njegove kože, osobito ako želi da nestane ljepe puge i zadobiti i uživati njenu umanju kožu i bvelju put, omotava se samo sa

ilijsko-milječnim saponom i Steckenprid Lihenholz sofer.

(Marka konj na palčici ed Bernani & C. Istrica 1. E.

Konad po sojare dobiva se u svim Dekanata, drugojama i trgovinama parfumerija.

GOTOV KREVETI

iz crvenog platna dobro punjeni, pokrivati ili podnjači perničića 180 cm. dugi,

116 cm. široka K 10—, K 12—, K 13— i K 18—; 2 metra dugi 140 cm. široka K 13—, K 15—, K 18—, i K 21—; jednuci 80 cm. dugi, 50 cm. široki, K 3—, K 350, i K 4—; 90 cm. dugi, i 70 cm. široki K 4 i 5—.

Izrađuju se i po posebnoj mjeri, stranjuče na 3 dijela za 1 krevet po K 7—, boje K 33—. — Karatige franko pouzećom od K 10— napred. Zamjenu i vraćene primanje ako se postfarma platit.

Benedikt Sachsel, Lobes, br. 933
pošta PILSEN, Česka.

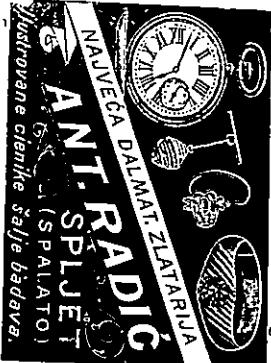
Petrove kapljice.

Dovoljeno vis. kr. zem vlade stavljam u promet lječ najnoviji i poljed. medicinskim stručnjacima, prokazati proti svima bolestima: želudca, crijeva, jetara, dobrega i slastenja.

Sastavljen je od samih svježih sokova, biljka korenja, te se preporuča svakome, koji boluje od slabih probave, raznih bolih i grčeva felusa i u crnjavini. Pomalo svakako u proti slaboj probavi, mučnici, kroničnom kataru želudca i crnjavina. Usljedjuje tive i okupljuje cijeli organizam.

Očista i čisti se crna, te kaže da se spriječi i raka, te se takođe koristi u lečenju željezne bolesti, i u svim bolesti u kojima je mala kurenja.

FR. SULLERA-A
ZAGREB, Vlaška ulica 11.

M. U.

Dr. Dragutin Ciotti

ječnik bolestničke blagajne civilnih radnika c. i kr. ratne mornarice ordinira od 12—1. Via Epulo 30.

Br. 2239.

Natječajni oglas.

Olvara se natječaj na mjesto občinskog ličenika u Pagu uz podizanje placu od K 4000, što će primati iz občinske blagajne u jednakim mjesecima predplatnim obročima, od kojih K 2400 kao občinskog ličenika, a K 1600 u mjesecima počele za lice nije stanovnika grada Pag.

Za polođe po selima imati će pravne na pristojbe i putne treskove.

Ličenik ima pravo na stalnost i mirovinu u smislu pakrajnje po zakona 28. veljače 1899.

Natječatelji će kazati ce vlast na ličenje u zemljama zastupanim u carevskom vjeću i da poznaju poduprno hrvatski jezik. Svakemu je natječatelju presto elatiti se podpisomem Upraviteljstva za župu i časopis i razjašnjiti.

Rok natječaja traje do 30. novembra o. g. a mrežne imati se 14 sati u predpisanom mjestu.

Pag, 30. listopada 1911.
Od občinskog Upraviteljstva
Načelnik: Budak. Privednik: Palčić.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Varzo br. 5 - Petrinjica 12. Šestec 14

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.
Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlinu po dnevnoj cijeni.
Po službi brza i točna.

St. 1640.

Razglas.

Dne 24. novembra t. l. se bo vršilo u Jeljanu novi župni i kramarski sajem. K obilim udeležbi so rabiljen kupci in prodajalci.

Zupanstvo občine Jeljane u listi
dne 17. 11. 1911.

Zupan: Valenčić.

Obljubljeni koledar

Danica za 1912.

dohiva se u tiskari

Laginja i drug. Pula.

Cijena 40 para.

OLOVKE

a korist družbe sv. Cirila i Metoda
dobivaju se u

tiskari Laginja i drug. u Puli
ulica Giulia 1.
uz cijenu od 2 do 10 para.

Sjetite se družbe Sv. Cirila
i Metoda za Istru!

Bogati izbor

gotovih odiela, ogrtača, paletots za gospodu i djecu.

NOVOST

Konfekcija za gospodje
ngležki zajamčeni nepromočivi ogrtači

Krojačnica I. reda

Ignazio Steiner

GORICA PULA TRST
PIAZZA FORO

POZOR RODOLJUBI!

ZAHTEVAVITE POSVUDA
:: NAŠE IGRAČE KARTE ::

PRIMORKA

PRODAJU SE U PAZINU U KNJIŽI
ŽARI IVANA NOVAKA.

ALFA

brzi strojevi na paru za krmu
su najboljni!

Novi popravljeni sustav!

Cvrsta izradba podpunoma je
kovinoga željeza i željezne ploče!

Treba se dovesti od jeftinijih i lojalijih
tovara iz Hrvatskog željeza!

Dopisuje se slovenski i hrvatski!

Dionička zadruga Alfa Separator, Beč XII 3.

Zahievajte cjevake!

